

Alþýðusamband Íslands

Inneignir í bönkum - tapast þær?

Október 2008 (3.útgáfa /15.10 2008)

Efnisyfirlit:

1. Hvaða inneignir almennings eru tryggðar.....	3
Innistæður á hefðbundnum innlánsreikningum.....	3
Verðbréf.....	3
Reiðufé.....	3
2. Hvaða inneignir almennings eru ekki tryggðar	3
3. Hvenær verða bætur greiddar, reyni á ábyrgð Tryggingasjóðs.....	4
3. Viðbótarsparnaður og séreignasjóðir	4

1. Hvaða inneignir almennings eru tryggðar

Innistæður á hefðbundnum innlánsreikningum. Með því er átt við innstæður viðskiptamanna sem tilkomnar eru vegna innláns eða millifærslu í hefðbundinni almennri bankastarfsemi og viðskiptabanka eða sparisjóði ber að endurgreiða samkvæmt skilmálum er gilda samkvæmt lögum eða samningum. Undir þetta falla bæði almennir og óbundnir reikningar en einnig reikningar sem bundnir eru í tíma.

Verðbréf. Með því er átt við verðbréf í eigu viðskiptamanns og sem eru í vörslu, umsjón eða umsýslu bankastofnunar og því ber að endurgreiða eða standa skil á samkvæmt skilmálum er gilda um samskipti aðildarfyrirtækis og fjárfestis samkvæmt lögum eða samningum. Þetta á t.d. við um skuldabréf á þriðja aðila sem viðskiptamaður hefur falið bankastofnun umsjón með og sem glatast í þeirra vörslum.

Reiðufé. Með því er átt við innborgað reiðufé viðskiptamanns til bankastofnunar í tengslum við viðskipti með verðbréf t.d. fé sem greitt er bankastofnun til kaupa á verðbréfum en kaupin hafa ekki átt sér stað og peningarnir í vörslu stofnunarinnar. Það fé væri tryggt.

Samkvæmt lögum nr. 98/1999 um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta (Tryggingasjóðslögin) er hámark bóta til hvers og eins viðskiptamanns 1.7 milljónir króna miðað við gengi evru þann 5.1 1999. Miðað við gengi evru þann 7.10 2008 losar þessi ábyrgð 3.000.000.- króna. Þessi fjárhæð er fyrir hverja kennitölu vegna allra inneigna í sömu bankastofnun. Ef viðskiptamaður á innstæður í fleiri bankastofnunum gildir nýtt hámark þar.

Skv. yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar frá 6.10 2008 mun ríkissjóður ábyrgjast **allar innstæður** skv. tölulíðum 1-3, þrátt fyrir hámarksákvæði laganna. Þessari yfirlýsingu hefur ekki verið fundinn staður í lögum.

2. Hvaða inneignir almennings eru ekki tryggðar

Allt annað en það sem að ofan greinir - eignir í sjóðum. Með því er átt við eignir eða hlutdeild viðskiptamanna í aðskiljanlegum sjóðum bankastofnana. Þeir sjóðir eru settir upp m.v. mismunandi áhættu. Sumir sjóðanna dreifa eignum milli venjulegra bankareikninga, ríkisskuldabréfa, skuldabréfa fyrirtækja, hlutabréfa og svo framvegis. Aðrir eru áhættusæknari og geta hafa fjárfest eingöngu í hlutabréfum. Þessir sjóðir eru sjálfstæðir og gerðir upp hver fyrir sig. Eign hvers og eins viðskiptamanns sem lagt hefur þar inn fé ræðst af því hvert verðmæti þeirra eigna sem sjóðurinn hefur keypt er á hverjum tíma.

Flestir þessara sjóða eru þegar þetta er skrifað (7.10 2008) eru lokaðir. Til þess liggja tvær meginástæður. Sú fyrri er sú, að lítil ef nokkur markaður er fyrir eignir þeirra ef selja þarf þær í snarheitum t.d. vegna kröfu viðskiptamanna um að hlutur þeirra verði greiddur út þegar í stað. Við þær aðstæður fæst ekki „eðlilegt“ verð fyrir eignir sjóðanna og því nauðsynlegt staldra við. Sú síðari gæti

verið skortur umsýsluaðilans á lausafé til útborgunar. Ætla verður að verðmæti margra eigna sem sjóðirnir hafa fjárfest í muni rýrna er fráleitt má ráð fyrir því að öll eignin sé glötuð nema um glæpsamlegt atferli af hálfu sjóðsins hafi verið að ræða.

3. Hvenær verða bætur greiddar, reyni á ábyrgð Tryggingasjóðs

Skv. reglugerð með Tryggingasjóðslögunum getur viðskiptamaður krafist greiðslu úr sjóðnum þegar:

- Fjármálaeftirlitið gefur upp það álit sitt að bankastofnun geti ekki greitt út innistæður skv. töluliðum 1-3 hér að framan.
- Bankastofnun er tekin til gjaldþrotaskipta.

Greiðsla skal fara fram innan 3 mánaða en viðskiptaráðherra getur framlengt þann frest um þrjá mánuði í senn en þó að hámarki upp í 12 mánuði. Krafa viðskiptamanns miðast við eign viðskiptamanns í bankastofnun eins og hún er þann dag sem fjármálaeftirlitið gefur upp álit sitt skv. framanrituðu eða m.v. þann dag sem úrskurður um gjaldþrot er kveðinn upp eftir því hvor kemur upp fyrir.

3. Viðbótarsparnaður og séreignasjóðir

Samkvæmt upplýsingum lífeyrissjóðanna, er öllum innborgunum sem berast til lífeyrissjóða vegna viðbótarlífeyrissparnaðarins eftir að fjármálamarkaðir lokuðu í byrjun október ráðstafað með öruggum hætti og þannig að ávöxtun þeirra er tryggð m.a. þannig að þau njóti verndar skv. lögum nr. 98/1999 um innistæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta sbr. og yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar frá 6.10 2008. Þessi nýju iðgjöld munu því ekki sæta lækkun af völdum yfirstandandi efnahagsþrenginga. Það launafólk sem gert hefur samninga um viðbótarlífeyrissparnað þarf því ekki að óttast um afdregin ný iðgjöld.

Forsætisráðherra gaf þá yfirlýsingu þann 6.10 2008, að séreignasparnaður landsmanna yrði varinn. Efni þessarar yfirlýsingar hefur ekki verið lögfest og því erfitt að átta sig á því við hvað nákvæmlega er átt við, því séreignasparnaður landsmanna er af ýmsum toga.

Nánar er fjallað um lífeyrissparnað launafólks í [sérstöku upplýsingariti](#).

Gagnlegar vefsíður

[Vefur Tryggingasjóðs - nánari upplýsingar](#)

[Vefur Tryggingasjóðs - spurt og svarað](#)

[Lög um innistæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta](#)

[Reglugerð um innistæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta](#)